
BENZOCAÏNE ALLERGIE

U BENT ALLERGISCH VOOR BENZOCAÏNE. WAT NU?

Bij u is vastgesteld dat u allergisch bent voor benzocaïne. Wanneer u in aanraking komt met deze stof kan dat een eczeem veroorzaken. Of een reeds bestaand eczeem kan er door verergeren. Het is dus belangrijk dat u probeert om contact met benzocaïne zoveel mogelijk te vermijden.

WAT IS BENZOCAÏNE?

Benzocaïne is een geneesmiddel dat gebruikt wordt voor lokale verdoving van de huid en slijmvliezen. Het kan worden toegediend als een verdovende injectie in de huid, maar op die manier wordt het middel niet meer gebruikt in Nederland. Het kan ook worden verwerkt in verdovende crèmes, zalven en gels, bijvoorbeeld in aambeienzalf.

IN WELKE PRODUCTEN KOMT BENZOCAÏNE VOOR?

Benzocaïne wordt in geneeskundige en diergeneeskundige producten gebruikt voor oppervlakkige, lichte verdoving van de huid of slijmvliezen. Het aantal producten waar benzocaïne in zit is de laatste jaren sterk afgenomen. Het gebruik van benzocaïne in cosmetica en toiletartikelen is in Europa niet meer toegestaan. Het kan nog voorkomen in sommige aambeienzalven die zonder recept te koop zijn bij de drogist of online in webwinkels. En het komt voor in condooms en glijmiddelen. Ook kan het zitten in verdovende zalven die bij het zetten van een tatoeage worden gebruikt. Binnen de diergeneeskunde wordt benzocaïne ook gebruikt, bijvoorbeeld in uierzalf maar ook in verdovende rectale zalven voor honden.

HOE ZIET ALLERGISCH CONTACTECZEEM DOOR BENZOCAÏNE ER UIT?

Allergisch contacteczeem veroorzaakt door benzocaïne ziet er uit als een jeukende, rode uitslag met zwelling en blaasjes. Soms wordt het eczeem nattend (door lekkage van vocht uit de huid). Verder kan er schilfering ontstaan en er kunnen korstjes op komen. Het eczeem komt vooral voor op de plaatsen waar het benzocaïne-bevattende product gebruikt werd. Omdat de omgeving van zo'n plek vaak ook in aanraking komt met het product, kan het eczeem zich uitbreiden naar de directe omgeving. Via de handen kunnen ook andere delen van het lichaam in contact komen met het product waar de benzocaïne in zit. Daar kan vervolgens ook een eczeem ontstaan.

WORDT MIJN ECZEEM GEHEEL VEROORZAAKT DOOR CONTACT MET BENZOCAÏNE?

Het is mogelijk dat uw eczeem geheel veroorzaakt wordt door contact met benzocaïne. Het kan ook zijn dat na het staken van het gebruik van het benzocaïne-bevattende product het eczeem niet geheel of totaal niet verdwijnt. In dat geval was het gebruik van benzocaïne niet de enige oorzaak van het eczeem, en moet er gekeken worden naar andere oorzaken. Er zijn vele oorzaken van eczeem. Naast een contactallergie kan irritatie meespelen, bijvoorbeeld door contact met water, zeep, shampoo of door wrijven. Daarnaast kan eczeem ontstaan door een erfelijk bepaalde aanleg.

HOE KUNNEN ALLERGISCHE REACTIES VOORKOMEN WORDEN?

Het is belangrijk dat u helemaal geen producten meer gebruikt waar benzocaïne in zit. Het is mogelijk om door te geven aan de apotheek en aan uw behandelend arts of tandarts dat u allergisch bent voor benzocaïne. Maar op dit moment zijn in Nederland alle geneesmiddelen die op recept worden voorgeschreven vrij van benzocaïne. Ook tandartsen gebruiken geen benzocaïne voor verdoving. Daarom is het vooral nodig om op te passen met medicinale producten die u zelf zonder recept koopt, bijvoorbeeld bij de drogist of online in een webwinkel. En met diergeneesmiddelen. Vraag uw dierenarts indien deze u medicijnen geeft die u zelf moet toedienen aan uw huisdieren of deze benzocaïne of daaraan verwante pijnstillende middelen bevatten. Indien dit zo is, is het verstandig het contact met deze middelen zorgvuldig te mijden. Bijvoorbeeld door handschoenen te dragen.

ZIJN ER ANDERE STOFFEN DIE U MOET MIJDEN?

Als u allergisch bent voor benzocaïne, dan kunt u ook allergisch zijn voor andere lokale verdovingsmiddelen die lijken op benzocaïne, zoals procaïne en tetracaïne. Deze oudere verdovingsmiddelen worden echter vrijwel niet meer gebruikt. Chloorprocaïne wordt een enkele keer nog gebruikt bij operaties waarbij met een ruggenprik wordt verdoofd. Tetracaïne wordt alleen in de oogheekunde gebruikt voor verdoving van het hoornvlies door de oogarts. De verdovingsmiddelen die tegenwoordig gebruikt worden (lidocaïne, ultracaïne, bupivacaïne, levobupivacaïne, mepivacaïne, prilocaïne, ropivacaïne) zijn uit een andere groep en veroorzaken zelden contacteczeem of andere allergische reacties. Deze kunnen dus gewoon gebruikt worden.

Er zijn nog meer stoffen die in chemisch opzicht enigszins lijken op benzocaïne. Zo komt het een enkele keer voor dat iemand die allergisch is voor benzocaïne ook reageert op para-phenylenediamine (p-phenylenediamine), een stof die gebruikt wordt in haarverf en kledingverf. Of op para-aminobenzoëzuur (PABA), dat kan voorkomen in zonnebrandcrèmes, antibiotica crèmes en kleding kleurstoffen (azo dyes). Een andere verwante stof is p-tolueendiamine, ook voorkomend in haarverf.

HOE WEET IK WELKE PRODUCTEN VEILIG ZIJN?

Raadpleeg uw apotheek en controleer de samenstelling van het product die op de verpakking vermeld staat. Volgens de Europese regelgeving hoort bij elk product op de verpakking te staan wat er in zit. Staat dit er niet op, dan is het een dubieus product dat niet aan de wetgeving voldoet.

Het kan een puzzel zijn, want soms staat er geen benzocaïne op de verpakking maar een chemische stofnaam, bijvoorbeeld 4-carbethoxyaniline, ethyl 4-aminobenzoate, ethyl PABA, of 4-Aminobenzoic acid, ethyl ester.

